

Overgang naar ISO 14001:2015: hoe doe je dat? bij Smeding Groenten en Fruit

De overgang naar de nieuwe ISO 14001-norm, uiteindelijk krijgen alle gecertificeerde organisaties ermee te maken. Maar wanneer doe je dat en hoe pak je dat aan? Tegen welke veranderingen loop je aan en wat betekent dat voor de organisatie? Wim Manshande, KAM-manager bij Smeding Groenten en Fruit vertelt over het implementatieproces van de ISO 14001:2015.

Smeding Groenten en Fruit levert een compleet assortiment van ruim 1500 soorten aardappelen, groenten en fruit. Naast alle gangbare soorten, ook bijzondere exoten, zilte groenten en speciale aardappelen, gesneden groenten en kant-en-klare producten. Smeding levert aan grote retailers en horeca-afnemers in Nederland maar ook daar buiten. Bij Smeding werken circa 350 medewerkers.

Wat was de reden voor de snelle overgang naar ISO 14001:2015?

Het bedrijf groeide, waardoor we op het gebied van milieu een aantal zaken konden doorvoeren in de nieuwbouw die werd gerealiseerd. Het paste in het plaatje. Natuurlijk hadden we er ook voor kunnen kiezen het later te doen, maar de hercertificering kwam er ook aan. Dan hadden we over twee jaar alsnog over moeten stappen, omdat dan de transitieperiode is afgelopen. We hebben het gewoon gedaan!

In het najaar van 2015 zijn we er concreet mee aan de slag gegaan. We hebben een klantendag van onze certificatie-instelling bijgewoond waar onder andere de HLS werd toegelicht. Dat gaf ons praktische handvaten en zo kregen we ook een beeld van wat we al goed op de rit hadden staan en wat nog moest worden ingericht. Ook de documentatie van SCCM en de webinars hebben ons goed geholpen.

Eerste stap: het aanpassen van het milieuaspectenregister

Wij zijn, samen met onze adviseur, begonnen met een geheel nieuw milieuaspectenregister. Ons register was door de jaren heen wat log geworden. We hebben onze bedrijfsprocessen als uitgangspunt genomen en gekeken welke risico's er kunnen zijn voor het milieu. Vervolgens hebben we de nieuwe elementen uit de norm erbij gepakt: de contextbepaling en milieurisico-inschatting. Alle risico's hebben we in een excelbestand gezet en er een score aan gehangen volgens het systeem van SCCM (kans x effect). We hebben er vervolgens bij aangegeven of het een strategische doelstelling is en welke invloed het heeft op onze stakeholders. Ook de relevante wet- en regelgeving is eraan gekoppeld. We hebben nu alles in één excelbestand zitten, dat werkt heel prettig. Zo hebben we een keurig overzicht waaruit duidelijk blijkt of en in welke mate er beheersing nodig is.

Wat zijn de voordelen?

- De prominentere rol van de directie is een groot voordeel. Het zorgt voor meer draagvlak, waardoor het makkelijker gaat. Het is geen 'dingetje' van de KAM-manager meer.
- Het betrekken van de stakeholders geeft een boost aan je milieumanagementsysteem met als uiteindelijke doel om de milieudruk in de keten te verlagen.
- De nieuwe norm helpt om transparanter te zijn naar je stakeholders toe, dat leidt weer tot betere milieu-prestaties.

Een nieuw managementsysteem of het oude aanpassen?

We hebben geen nieuw managementsysteem ontwikkeld. Wel is de analyse die eraan ten grondslag ligt helemaal nieuw. Vorig jaar hebben we een nieuwe missie, visie, strategie en kernwaarden bepaald voor Smeding. Dat viel mooi samen met de implementatie van de nieuwe ISO 14001-norm. Wij willen de beste AGF-oplossing bieden aan onze klanten, waarbij duurzaamheid de basis is van waaruit we werken. We motiveren telers bijvoorbeeld om duurzamer te werken, zeker als het gaat om het gebruik van bestrijdingsmiddelen. We werken nu met een flink aantal milieukeur-telers. Zo werken we permanent aan de verduurzaming van onze producten en processen. Een duurzame inzet van mensen en middelen valt hier ook onder.

De schaalgrootte van ons bedrijf vraagt volgens de EED (Energie Efficiency Directive) dat wij een energieaudit doen. Zo'n audit is sowieso goed om te doen, omdat het inzicht geeft in je verbruik en mogelijke verbeteringen. Wij hebben in de afgelopen jaren een paar keer berekend of het haalbaar en rendabel zou zijn om zonnepanelen op het dak te leggen. Dit krijgt in 2016 zijn beslag en worden de panelen geplaatst.

“Dan hadden we over twee jaar alsnog over moeten stappen, omdat dan de transitieperiode is afgelopen. We hebben het gewoon gedaan!”

WIM MANSCHANDE

Invulling geven aan stakeholdermanagement

De norm vraagt ons de stakeholders in kaart te brengen. Dit hebben we gedaan, intern, extern, maar ook de buurbedrijven. We hebben zelf bepaald welke risico's in welke mate van invloed zijn op onze stakeholders. Normtechnisch is dat toegestaan. Maar in de nabije toekomst gaan we met onze stakeholders bekijken wat hun wensen en eisen zijn, zodat we daar goed op kunnen schakelen. Het begin is er, de verdiepingsslag gaan we nog maken. Dat moet ook, want onze klanten zijn heel verschillend. We hebben bijvoorbeeld klanten die alleen duurzame en biologische producten verkopen. Dat heeft consequenties voor de producten die wij hen leveren. Dit soort aspecten moet worden meegenomen in de risico-inschatting.

Andere werkwijze externe audit

De eerste dag heeft de auditor vooral gebruikt voor de transitie. Zonder al te diep in te gaan op het systeem, is op basis daarvan bepaald of het zinvol was om het systeem te toetsen aan de nieuwe norm. Dat was gelukkig zo. De sfeer was heel open, dat werkt prettig! De nieuwe norm is praktischer ingericht, dus waar we voorheen vaker op documenten gericht waren, wordt er nu veel meer gekeken naar de context en hoe het werkt in de praktijk. Het belang van wet- en regelgeving, de naleving ervan en hoe we dat intern toetsen staan nog steeds voorop, dat is niet veranderd.

“Zo werken we permanent aan de verduurzaming van onze producten en processen.”

WIM MANSCHANDE

Proces	Activiteit product onderhoud	Lijst	Waar	Naam	Toelichting	Totale significante impact	Doelstelling	Doel informatie (Wat)	Doel KPI	Operationele Control (Wie)	Dit	
Hoop grondstoffen	Producten AGF grondstoffen	X			Gewasbeschermingsmiddelen	1019	Reductie gebruik gewasbeschermingsmiddelen	Voorname van bestrijdingsmiddelen in veld	2016-2017 Duurzame Impact van 10% naar 9%	Deel van proces		
Hoop grondstoffen	Producten AGF grondstoffen	X			Medicijnen	1019	Reductie gebruik van plantaardige middelen	Bevrijding plantaardige middelen	2016-2017 Duurzame Impact van 10% naar 9%	Deel van proces		
Hoop grondstoffen	Producten AGF grondstoffen	X			Gewasbeschermingsmiddelen	1019	Reductie gebruik gewasbeschermingsmiddelen	Voorname van bestrijdingsmiddelen op land	2016-2017 Duurzame Impact van 10% naar 9%	Deel van proces		
Hoop grondstoffen	Producten AGF grondstoffen	X			Medicijnen	1019	Reductie gebruik van plantaardige middelen	Voorname van bestrijdingsmiddelen in veld	2016-2017 Duurzame Impact van 10% naar 9%	Deel van proces		
Hoop grondstoffen	Producten AGF grondstoffen	X			Die (Dierlijk, Daket, Sla)	1019	Reductie gebruik natuurlijke bronnen	Concentratie koeop van regionale producten	2016-2017 Duurzame Impact van 10% naar 9%	Deel van proces		
Hoop verpakkingen	Verpakking verpakkingen	X			Emissie CO2	1019	Reductie CO2	Reductie gebruik verpakkingen	Reductie van emissie verpakkingen	2016-2017 Duurzame Impact van 10% naar 9%	Deel van proces	
Hoop verpakkingen	Verpakking verpakkingen	X			Die (Dierlijk, Daket, Sla)	1019	Reductie CO2	Reductie gebruik verpakkingen	Reductie van emissie verpakkingen	2016-2017 Duurzame Impact van 10% naar 9%	Deel van proces	
Hoop verpakkingen	Verpakking verpakkingen	X			Emissie CO2	1019	Reductie CO2	Reductie gebruik verpakkingen	Reductie van emissie verpakkingen	2016-2017 Duurzame Impact van 10% naar 9%	Deel van proces	

TIPS van Smeding

- Maak gebruik van een externe adviseur. Het voordeel is dat zij je een spiegel voor kunnen houden. Iemand van buiten het bedrijf kijkt op een andere manier kritisch mee. Dat zorgt voor reflectie. Ook komt een adviseur met voorbeelden en oplossingen, waar je zelf niet aan hebt gedacht, maar die je wel verder helpen.
- Maak gebruik van de documentatie van je certificatie-instelling en SCCM en registreer je voor mijn.sccm. Wij hebben er veel aan gehad.

Gebruikte hulpmiddelen/ informatiebronnen

- Webinars en documentatie van [SCCM](#) en [mijn.sccm.nl](#), vooral het [informatieblad](#) met daarin de tabel met de verschillen tussen de oude en nieuwe norm was heel nuttig!
- Input van DNV GL en de klantendag DNV GL.
- Via onze adviseur zijn wij aangesloten bij het Netwerk Kwaliteitsmanagers AGF. Daar is ook voorlichting geweest de overgang van de oude naar de nieuwe norm.
- Het was fijn dat de conceptnorm redelijk snel beschikbaar was via NEN, we konden ons al snel inlezen.

Voor- en nadelen van de nieuwe norm

Het mooie van de nieuwe ISO 14001-norm is dat er meer betrokkenheid en draagvlak van de directie wordt gevraagd. Ons midden- en hoger management heeft een opleiding gevolgd om de nieuwe missie en visie onderdeel te laten worden van projecten. Zo is het niet alleen meer een zaak van de KAM-manager, maar wordt het veel meer gedragen binnen het bedrijf.

Als je iets gaat veranderen, dan kost dat tijd. Wel is het zo dat sommige elementen uit de norm een andere aanpak vergen dan dat we tot nu toe gewend waren. Je vraagt van medewerkers iets anders en dus iets extra's. Dan hoor je wel eens: "Daar heb je ze weer!". Maar aan de andere kant willen we ook graag dit certificaat hebben. Het uiteindelijke certificaat is de kers op de taart!